

Številka: 35431-84/2023-2570-9

Datum: 6. 10. 2023

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo izdaja na podlagi osmega odstavka 90. člena Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-1O in 78/23 – ZUNPEOVE) v predhodnem postopku za poseg: Zasebni namakalni sistem Tropovci, nosilcu nameravanega posega Panvita, Kmetijstvo in proizvodnja hrane d.o.o., Lendavska ulica 5, Rakičan, 9000 Murska Sobota, ki ga po pooblastilu zastopa GIGA-R d.o.o., Hraše 19B, 1216 Smlednik, naslednjo

O D L O Č B O

- I. Za nameravani poseg: Zasebni namakalni sistem Tropovci, na zemljiščih v k.o. 114 Vanča vas s parcelnimi št. 1013, 1014, 1015, 1016, 1021, 1019, 1017, 991, 1020, 1060, 1057, 1058, 1059/2 in 1061, v k.o. 123 Tropovci s parcelnimi št. 1, 2, 3, 4, 5, 8, 81, 108, 115, 113, 114, 103, 104, 105, 106, 101/1, 101/2 in 47, v k.o. 124 Gradišče s parcelnimi št. 1601, 1602, 1604, 1608, 1680 ter v k.o. 113 Kupšinci s parcelnimi št. 83, 84/1, 84/2, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93/1, 93/2, 94, 95, 96/1, 96/2, 97/1, 97/2, 98, 99, 100, 101/1, 101/2, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 82, 910, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 19/1, 20, 21, 22/1, 22/2, 23, 24, 25/1, 25/2, 26/1, 26/2, 27, 28, 29, 30, 31/1, 31/2, 32/1, 32/2, 33/1, 33/2, 33/3, 34/1, 34/2, 34/3, 34/4, 35, 899/1, 908 in 910, nosilca nameravanega posega Panvita, Kmetijstvo in proizvodnja hrane d.o.o., Lendavska ulica 5, Rakičan, 9000 Murska Sobota, **ni potrebno** izvesti presoje vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstvenega soglasja, ob upoštevanju naslednjih ukrepov:

1. Varstvo tal in podzemnih voda v času gradnje:

- Na gradbišču in pri gradbenem transportu se morajo uporabljati le redno in dobro vzdrževani stroji in vozila.
- Večja servisna oziroma vzdrževalna dela na gradbenih strojih in napravah, pri katerih bi lahko prišlo do izlitja goriva ali olja iz stroja, se ne smejo izvajati na gradbišču, temveč v ustrezno opremljenih servisnih delavnicah.
- V kolikor se bo na gradbišču izvajala oskrba strojev in naprav z gorivom, je treba uporabiti prenosno lovilno posodo.
- V primeru nesreče je treba takoj ukrepati, onesnaženje omejiti in območje sanirati. Kontaminirano zemljo je treba odstraniti in predati pooblaščenemu zbiralcu obdelave tovrstnih odpadkov.

- II. Ta odločba preneha veljati, če se nameravani poseg ne začne izvajati v petih letih od njene pravnomočnosti.

- III. V tem postopku stroški niso nastali.

Obrazložitev

Ministrstvo za okolje, podnebje in energijo, Direktorat za okolje (v nadaljevanju ministrstvo) je dne 9. 6. 2023 prejelo vlogo nosilca nameravanega posega Panvita, Kmetijstvo in proizvodnja hrane d.o.o., Lendavska ulica 5, Rakičan, 9000 Murska Sobota, ki ga po pooblastilu zastopa GIGA-R d.o.o., Hraše 19B, 1216 Smlednik (v nadaljevanju: nosilka nameravanega posega), za izvedbo predhodnega postopka za poseg: Zasebni namakalni sistem Tropovci, v skladu z 90. členom Zakona o varstvu okolja (Uradni list RS, št. 44/22, 18/23 – ZDU-10 in 78/23 – ZUNPEOVE, v nadaljevanju ZVO-2).

K vlogi je bilo priloženo:

- Spremni dopis z dne 9. 6. 2023;
- Strokovna ocena možnih pomembnih vplivov na okolje za zasebni namakalni sistem Tropovci, št. naloge 117/2023, junij 2023, GIGA-R, Margita Žaberl s.p., Hraše 19B, 1216 Smlednik;
- Priloga 1: Situacija za nameravani poseg v merilu 1:2000;
- Priloga 2: Vodno dovoljenje št. 35528-97/2019-7 z dne 1. 7. 2019, Direkcija Republike Slovenije za vode, Hajdrihova ulica 28c, 1000 Ljubljana;
- Priloga 3: Kulturnovarstveno mnenje št. 35107-0156/2023/3 z dne 8. 5. 2023, Zavod za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območna enota Maribor, Slomškov trg 6, 2000 Maribor;
- Pooblastilo za zastopanje z dne 5. 6. 2023;
- Potrdilo o plačilu upravne takse v znesku 22,60 EUR.

Vloga je bila dopolnjena dne 29. 9. 2023, in sicer z dopisom s posodobljenim seznamom parcelnih števil nameravanega posega z dne 28. 9. 2023.

V skladu s prvim odstavkom 90. člena ZVO-2 mora nosilec nameravanega posega v okolje iz četrtega odstavka 89. člena tega zakona od ministrstva zahtevati, da ugotovi, ali je za nameravani poseg treba izvesti presojo vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstveno soglasje ali integralno gradbeno dovoljenje v skladu z zakonom, ki ureja graditev. Pri ugotovitvi iz prvega odstavka 90. člena ZVO-2 ministrstvo upošteva merila, ki se nanašajo na značilnosti nameravanega posega v okolje, njegovo lokacijo in značilnosti možnih vplivov posega na okolje, ter kjer je to ustrezno, rezultate morebitnih že izvedenih presoj v skladu s tem zakonom in s predpisi, ki urejajo ohranjanje narave, varstvo voda, varstvo kulturne dediščine, varstvo gozdov in sevalno varnost (četrti odstavek 90. člena ZVO-2).

Obveznost presoje vplivov na okolje se ugotavlja v skladu z Uredbo o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15, 26/17, 105/20 in 44/22-ZVO-2).

V skladu s točko A Kmetijstvo, gozdarstvo, ribogojstvo, A.II.2 Priloge 1 citirane uredbe je izvedba predhodnega postopka obvezna, če gre za vodnogospodarske projekte za kmetijstvo, vključno z namakalnimi in osuševalnimi⁵ projekti, če znaša površina projekta 50 ha ali več.

V opombi 5 Priloge 1 citirane uredbe je navedeno: Po predpisih, ki urejajo kmetijska zemljišča.

Iz predložene dokumentacije izhaja, da je predmet nameravanega posega vzpostavitev zasebnega namakalnega sistema Tropovci, ki obsega površino 83,66 ha, zato je za nameravani poseg treba izvesti predhodni postopek v skladu s točko A.II.2 Priloge 1 Uredbe o posegih v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje.

Ugotovitveni postopek

Ministrstvo je po ugotovitvi, da je nosilec nameravanega posega posredoval popolno dokumentacijo, skladno s sedmim odstavkom 90. člena ZVO-2, ki določa, da ministrstvo zagotovi javnosti vpogled v vlogo za predhodni postopek za nameravane posege iz tretjega odstavka 89. člena tega zakona tako, da jo skupaj z javnim naznanilom objavi na osrednjem spletnem mestu državne upravne ter zainteresirani javnosti zagotovi pravico do sodelovanja z dajanjem mnenj in pripomb, z javnim naznanilom številka 35431-84/2023-2570-2 z dne 28. 6. 2023 obvestilo zainteresirano javnost o prejeti vlogi za izvedbo predhodnega postopka. Javnosti je bilo v skladu s sedmim odstavkom 90. člena ZVO-2 omogočeno dajanje mnenj in pripomb 30 dni od roka določenega v javnem naznanilu, to je od 4. 7. 2023 do 2. 8. 2023.

V tem času na ministrstvo ni bilo posredovanih nobenih pripomb, prav tako v tem času ni prejelo nobenih zahtev za vstop v postopek izvedbe predhodnega postopka.

V postopku je bilo na podlagi predložene in pridobljene dokumentacije ugotovljeno, kot sledi iz nadaljevanja obrazložitve te odločbe.

Lokacija nameravanega posega

Območje nameravanega posega predstavljajo kmetijske površine. Bližnja in širša okolica je večinoma redko pozidana, obdana z njivami. Severno od območja nameravanega posega je naselje Kupšinci, zahodno Tišina in Tropovci, južno Gradišče in Murski Črnci, vzhodno Pušča in v večji oddaljenosti Murska Sobota. Južno od območja poteka državna cesta 0318, odsek Petanjci-Murska Sobota (Gaj), severno državna cesta 1298, odsek Murska Sobota-Gederovci.

Del obravnavanega območja se po Odloku o občinskem prostorskem načrtu Mestne občine Murska Sobota (Uradni list RS, št. 54/16, 67/16) uvršča v enoto urejanja prostora MS 1, delno pa se po Odloku o občinskem prostorskem načrtu občine Tišina (Uradni list RS, št. 5/10, 24/17) območje uvršča v enoto urejanja prostora EU 1. V obeh enotah je določena podrobnejša namenska raba prostora K1 – najboljša kmetijska zemljišča.

Opis obstoječega stanja

V obstoječem stanju so na lokaciji že njivske površine, na katerih se kmetuje po principu kolobarjenja: izmenično se pridelujejo žita, koruza, oljna ogrščica ipd. Med kmetijskimi površinami potekajo javne poti.

Opis nameravanega posega

Nosilec nameravanega posega namerava na območju vasi Kupšinci v občini Murska Sobota ter v naseljih Vanča vas, Gradišče in Tropovci v občini Tišina vzpostaviti zasebni namakalni sistem na kmetijskih površinah, ki obsegajo ca. 83,66 ha površine. Dolžina namakalnega sistema znaša 4.313 m. Projekt predvideva uporabo dveh vrtin s kapaciteto 5 l/s in enega vodnjaka s kapaciteto 20 l/s, skupaj torej 30 l/s. Vrtine in vodnjaki so obstoječi in se nahajajo na zemljišču v k.o. 123 Tropovci s parcelno št. 9.

Sistem namakanja predvideva uporabo avtomatskih samohodnih sistemov »pivot« in »rolomat«. Pivotirajoče namakanje je način namakanja polj, pri katerem namakalna naprava, ki je nameščena na kolesih, kroži okrog centralne točke (pivota). Vodo razpršujejo šprinklerji. Vsak pivot za svoje delovanje potrebuje 50-90 m³/h vode pri tlaku 3 do 4 bar. Rolomat je naprava, ki deluje po principu počasnega navijanja cevi nazaj na napravo, na koncu cevi pa so pritrjeni razpršilci, preko katerih se na površino dodaja voda. Rolomat zahteva pretok 60-70 m³/h pri razpoložljivem tlaku 6 do 7 bar. Povezovalni cevovod (med črpališčem in porabniškimi mesti), bo položen v zemljo, izdelan pa bo iz PEHD cevovodov. Celotni sistem bo dimenzioniran tako, da bo z upoštevanjem faktorja istočasnosti deloval le do največje dovoljene pretočne kapacitete 30 l/s.

V že izvedeni vrtini bosta vgrajeni potopni črpalke s kapaciteto 5 l/s pri tlaku 10 bar in priključno električno močjo 9,5 kW/400V, v vodnjak pa črpalka s kapaciteto 20 l/s pri tlaku 10 bar in priključno električno močjo 30 kW/400V. Na mestu črpališča bo izdelan objekt z vgrajeno vso potrebno varnostno in elektro krmilno opremo. V objektu bodo za potrebe črpalke, vgrajene tudi nosilne konzole za pritrditev in dvigovanje opreme iz vrtin, s čimer bo omogočeno vzdrževanje vgrajene opreme in vrtin. Krmiljenje celotnega sistema bo delovalo zvezno, na način zagotavljanja konstantnega tlaka pri spreminjajočem pretoku. Črpalke se bodo vklapljale zaporedno, glede na zahtevano pretočno količino, tlak v sistemu pa bo konstanten, nastavljen pa na najmanj 9 bar. Vse črpalke bodo vodene preko ustrezno izbranih frekvenčnih pretvornikov. Objekt bo priključen le na električno omrežje, ne bo pa priključen na energetska, vodovodno ali kanalizacijsko omrežje.

Po vzpostavitvi namakalnega sistema se princip kmetovanja in posevkov ne bo spremenil. Površine se bodo predvidoma namakale od marca do septembra. Obratovanje namakalnega sistema je odvisno od vremenskih razmer. V dneh, ko se bo namakalo, pivot deluje cel dan, rolomati pa med 8 in 16 ur na dan.

Gradnja namakalnega sistema bo trajala približno 3 mesece. Izkop se bo izvajal le za potrebe vgradnje cevovoda med črpališčem in posameznimi odjemnimi mesti. Cevi za namakalne sisteme bodo potekale ob cestah in javnih poteh med kmetijskimi zemljišči. Gradbišče bo obratovalo od ponedeljka do petka med 7. in 18. uro.

Podatki o varstvenih, varovanih, zavarovanih, degradiranih in drugih območjih

Širše predmetno območje pripada vodnemu telesu Murska kotlina (SIVTPODV4016). Dobra polovica območja se nahaja na vodovarstvenem območju s III. varstvenim režimom, določenim z Odlokom o zavarovanju vodnih virov Črnske meje, Krog in Fazanerija (Uradni list RS, št. 34/00). Natančneje po tem odloku območje spada v širši vodovarstveni zaščitni pas – cona III. A. Čez sredino območja teče vodotok Dobel. Severno od nameravanega posega je nekaj stoječih vodnih teles (jezero, bajer). Na severovzhodnem delu območja je en delno osušen bajer. Lokacija nameravanega posega se nahaja izven poplavno ali erozijsko ogroženih območij ter izven območij, zavarovanih po predpisih o varstvu narave. Lokaciji najbližja je naravna vrednota Tropovci gramoznica (ID 7292), ki je locirana neposredno med severovzhodnim delom predvidenega območja, ob kateri je tudi varovalni gozd (ID 13018). Neposredno južno ob lokaciji nameravanega posega je enota kulturne dediščine, in sicer arheološka dediščina Kupšinci – Gomila (EŠD 6778). V bližini nameravanega posega so še naslednje enote kulturne dediščine: spomenik Kupšinci – Villa rustica (EŠD 6757), arheološko najdišče Gradišče pri Tropovcih – Gomilno grobišče pri Doblu (EŠD 1248) in arheološko najdišče Gradišče pri Tropovcih - Gomila pri vodohramu (EŠD 8851).

Pridobljena mnenja

Organ, ki vodi postopek, mora v skladu s 139. členom Zakona o splošnem upravnem postopku (Uradni list RS, št. 24/06 – uradno prečiščeno besedilo, 105/06 – ZUS-1, 126/07, 65/08, 8/10, 82/13, 175/20 – ZIUOPDVE in 3/22 – ZDeb, v nadaljevanju: ZUP), med postopkom ves čas ugotavljati dejansko stanje in izvajati dokaze o vseh dejstvih pomembnih za izdajo odločbe, tudi o tistih, ki v postopku še niso bila navedena. Skladno s tretjim odstavkom 33. člena ZUP, kjer je določeno, da organ, ki vodi postopek, lahko zaprosi drug organ za pojasnila in podatke, potrebne za ugotovitev dejstev, pomembnih za izdajo odločbe, je ministrstvo za mnenje v tem predhodnem postopku, glede na lokacijo ter značilnosti nameravanega posega zaprosilo:

- Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Območno enota Maribor, Pobreška cesta 20, 2000 Maribor (v nadaljevanju: ZRSVN);
- Direkcijo Republike Slovenije za vode, Mariborska cesta 88, 3000 Celje (v nadaljevanju: DRSV).

Ministrstvo je dne 1. 8. 2023 prejelo mnenje ZRSVN št. 3562-3521/2023-2 z dne 31. 7. 2023, iz katerega izhaja, da se območje nameravanega posega ter njegov daljinski vpliv nahajata izven varovanih območij. Nadalje je ZRSVN ugotovilo, da je namakalni sistem načrtovan v neposredni bližini naravne vrednote gramoznica Tropovci oziroma okoli nje. Bistven del naravne vrednote, zaradi katerih je le-ta bila določena, je območje vodne površine in večja lesna zarast okrog vodne površine, ki predstavljata bistven življenjski habitat varovanim rastlinskim in živalskim vrstam. Na poljskih poteh je predviden vkop vodov za dovod vode. Sama lokacija vodov je predvidena ob naravni vrednoti, hkrati pa je v priloženi dokumentaciji navedeno, da se na območje lesne zarasti ne bo posegalo. ZRSVN tako meni, da kljub neposredni bližini postavitve in obratovanje namakalnega sistema ne bo negativno vplivala na lastnosti, zaradi katerih je bila naravna vrednota opredeljena ter verjetno ne bo pomembno vplivala na ugodno stanje naravne vrednote. Glede na navedeno ZRSVN meni, da za nameravani poseg presoje vplivov na okolje ni treba izvesti.

Dne 3. 10. 2023 je ministrstvo prejelo mnenje DRSV št. 35008-4607/2023-2 z dne 3. 10. 2023. Iz mnenja DRSV izhaja, da izvedba nameravanega posega verjetno ne bo pomembneje vplivala na okolje z vidika upravljanja z vodami, zato zanj ni potrebno izvesti presoje vplivov na okolje oziroma pridobiti okoljevarstvenega soglasja.

Okoljske značilnosti obstoječega stanja in nameravanega posega

Emisije snovi v zrak

V času gradnje bodo emisije onesnaževal v zrak posledica izvajanja gradbenih del, prevozov tovornih vozil in obratovanja gradbenih strojev. Posledica gradnje bodo tudi emisije toplogrednih plinov v izpušnih plinih gradbenih strojev in tovornega prometa za potrebe gradnje na območju gradbišča in na javnih cestah. Vsa dela na gradbišču se bodo izvajala z mobilno gradbeno mehanizacijo (bager/rovokopač). Tovorna vozila se bodo na lokaciji gradbišča zadrževala le kratek čas, t.j. le za čas pretovora. Za transport se bodo uporabljale javne ceste, ki so asfaltirane, kar bo omililo vpliv emisij delcev zaradi cestnega transporta. Na izvozu z gradbišča na obstoječe asfaltirane površine je treba zagotoviti čiščenje koles in podvozja vozil. Hitrost vozil na gradbišču bo omejena na največ 10 km/h. Gradnja bo trajala relativno kratek čas (3 mesece), zahtevna gradbena dela niso pričakovana. Večinoma bo gradnja zajemala izkop za potrebe vgraditve cevi za dovod vode za namakanje. Glede na predviden obseg del bodo obremenitve vzdolž trase gradnje namakalnega sistema majhne in časovno zelo omejene. Vpliv bo začasen, omejen na čas trajanja gradnje, in reverzibilen. Glede na predvideni obseg in lastnosti gradbenih del ter čas trajanja gradnje bo vpliv posega na kakovost zraka v času gradnje majhen. V času obratovanja emisij snovi v zrak ne bo.

Nastajanje odpadkov

Pri gradnji nameravanega posega bo nastala manjša količina gradbenih odpadkov, ki se bodo zbirali ločeno po vrstah posameznih odpadkov ter bodo oddani pooblaščenim izvajalcem obdelave teh odpadkov. Odvoz zemeljskega izkopa ne bo potreben, saj se bo lahko uporabil na gradbišču za zasipanje cevi po vgradnji. Na gradbišču bodo poleg gradbenih odpadkov nastajali še komunalni odpadki, ki se bodo oddajali v sistem ravnanja s komunalnimi odpadki na širšem območju. Ob upoštevanju predpisov, ki urejajo področje ravnanja z odpadki, bo vpliv nameravanega posega na nastajanje odpadkov in s tem povezane obremenitve okolja v času gradnje manj pomemben. V času obratovanja ni predvideno nastajanje odpadkov. Vpliva ne bo.

Hrup

Gradbena dela za izvedbo nameravanega posega bodo zajemala predvsem zemeljska dela (izkop za potrebe vgraditve cevi za dovod vode za namakanje). Glede na to, da se zemeljski izkop ne bo odvažal iz lokacije, se ne pričakuje večjega števila prevozov s tovornimi vozili. Zahtevna gradbena dela niso pričakovana. Dela na gradbišču se bodo izvajala z mobilno gradbeno mehanizacijo, ki mora ustrezati Pravilniku o emisiji hrupa strojev, ki se uporabljajo na

prostem (Uradni list RS, št. 106/02, 50/05, 49/06, 17/11-ZTZPUS-1). Gradbišče bo obratovalo v dnevnem času (od ponedeljka do petka med 7. in 18. uro). Gradnja bo trajala relativno kratek čas (3 mesece). Glede na navedeno in predviden obseg del ministrstvo ocenjuje, da bo vpliv hrupa v času gradnje majhen.

Namakanje kmetijskih zemljišč bo potekalo praktično neslišno. Glavni izvori hrupa v času obratovanja nameravanega posega bodo motorji črpalk, ki bodo nameščene v črpališču, vendar ne bodo povzročale pomembnejših emisij hrupa v okolje, saj bodo nameščene v protihrupno izoliranem črpališču. Najbližji stanovanjski objekt je od črpališča oddaljen približno 250 m. Na podlagi navedenih ugotovitev ministrstvo ocenjuje obremenitve okolja s hrupom v času obratovanja kot nepomembne.

Elektromagnetno sevanje

Z nameravanim posegom niso predvideni viri elektromagnetnega sevanja. Tovrstnih vplivov ne bo.

Sevanje svetlobe v okolico

Gradbena dela se bodo izvajala le v dnevnem času (svetlem delu dneva), zato vpliva zaradi sevanje svetlobe v okolico ne bo. Območje nameravanega posega v času obratovanja ne bo osvetljeno. Iz navedenega izhaja, da vpliva zaradi sevanja svetlobe v okolico ne bo.

Vonjave

Predvideni objekti ne bodo vir vonjav ne v času gradnje, kot tudi ne v času obratovanja. Vpliva ne bo.

Vidna izpostavljenost

Gradnja nameravanega posega bo pomenila začasno motnjo v prostoru, ki bo posledica prisotnosti gradbene mehanizacije, gradbiščnih elementov in gradbenih materialov na območju gradbišča. Po končani gradnji se bo odstranilo vse ostanke gradbenih materialov in začasnih deponij. Po zaključku gradnje je predvidena vzpostavitev prvotnega stanja, zato izvedba nameravanega posega ne bo predstavljala vidnih sprememb oz. sprememb krajine. Inštalacije predvidenega namakalnega sistema bodo večinoma podzemne in neopazne. Vidni škropilni sistemi bodo odstranljivi in prenosljivi, ter glede na velikost kmetijskih površin z večje oddaljenosti praktično neopazni. Vpliv nameravanega posega na vidno izpostavljenost v času obratovanja ne bo bistven.

Vibracije

Manjše vibracije v času gradnje bodo nastajale kot posledica izvajanja nekaterih gradbenih del, kot so npr. zemeljska dela, vibracije zaradi delovnih strojev in prevozi težkih tovornih vozil ipd. Vpliv bo kratkotrajen, začasen, reverzibilen in zaznaven predvsem neposredno na gradbišču (ob posameznem delovnem stroju). Glede na značilnosti predvidenih gradbenih del bodo vibracije nepomembne za obremenitev okolja in premoženje ljudi. Nameravani poseg v času obratovanja ne bo vir vibracij, zato vpliva ne bo.

Raba vode

Med obratovanjem bo raba vode omejena na potrebe delovanja namakalnega sistema. Za namakanje se bo uporabljala podtalnica. Glede na Odlok o zavarovanju vodnih virov Črnske meje, Krog in Fazanerija je na vodovarstvenem območju, cona III. A namakanje omejeno. Na območju (zemljišče v k.o. 123 Tropovci s parcelno št. 9) so tri vrtine za črpanje podtalne vode. Največji trenutni odvzem vode je 30 l/s. Skupni letni odvzem vode iz vodnih virov je 110.000 m³/leto. Za potrebe delovanja namakalnega sistema se bo črpala voda iz obstoječih dveh vrtin in enega vodnjaka s skupno kapaciteto črpanja vode 30 l/s (enako kot v obstoječem stanju). Za odvzem vode za neposredno rabo vode za namakanje kmetijskih zemljišč iz omenjenih obstoječih vrtin je nosilec nameravanega posega že pridobil vodno dovoljenje (št. 35528-97/2019-7 z dne 1. 7. 2019), ki je bilo izdano do leta 2049, a ker se v dveh letih od dokončnosti vodnega dovoljenja z rabo vode ni začelo, je le-to poteklo. Nosilec nameravanega posega bo tako pred uporabo

namakalnega sistema moral ponovno pridobiti vodno dovoljenje. Dejanske količine rabe vode bodo merjene z nameščenimi merilnimi napravami. Na opazovalni vrtini se bo zagotovil monitoring nivojev podzemne vode, prav tako bo na njej omogočen dostop predstavnikom Agencije Republike Slovenije za okolje za izvedbo meritev za potrebe državnega monitoringa. Količinsko stanje podzemnega vodnega telesa VTPodV 4016 Murska kotlina je ocenjeno kot dobro (vir: Količinsko stanje podzemnih voda v Sloveniji, Osnove za NUV 2022–2027, marec 2021, Agencija Republike Slovenije za okolje). Odvzem vode ne bo presegal količin, ki jih opredeljuje vodno dovoljenje. Po oceni ministrstva vpliv v povezavi z rabo vode, zato ne bo pomemben.

Tveganje nastanka okoljskih nesreč

Nameravani poseg ni poseg, katerega izgradnja in obratovanje bi predstavljala tovrstno tveganje za okolje. Za preprečitev potencialnega onesnaženja tal in podzemnih voda v času gradnje se morajo upoštevati pogoji iz točke I./1. izreka te odločbe, ki so podrobneje obrazloženi v poglavju Varstvo tal in podzemnih voda na strani 8 te odločbe.

Tveganje za zdravje ljudi

Nameravani poseg v času gradnje in obratovanja ne bo povzročil povečanega tveganja za zdravje ljudi (kot posledice povečanih emisij snovi v zrak, tla in vode, povečanih emisij hrupa, svetlobe in tveganja zaradi nesreč).

Vplivi na naravo – biotska raznovrstnost, zavarovana območja in naravne vrednote ter sprememba vegetacije

Izvedba namakalnega sistema je načrtovana v neposredni bližini naravne vrednote gramoznica Tropovci (ID 7292) oziroma okoli nje (severovzhodni del nameravanega posega). Kot izhaja iz mnenja ZRSVN št. 3562-3521/2023-2 z dne 31. 7. 2023, ki ga je ministrstvo pridobilo v predhodnem postopku, je bistven del naravne vrednote, zaradi katerih je le-ta bila določena, območje vodne površine in večja lesna zarast okrog vodne površine, ki predstavljata bistven življenjski habitat varovanim rastlinskim in živalskim vrstam. Zemljišča, na katerih je predviden nameravani poseg, v naravi predstavljajo kmetijske površine, enako bo ostalo tudi po izgradnji namakalnega sistema. Trase cevovodov namakalnega sistema so načrtovane ob poljskih poteh in njivah, ki bodo namakane. Vodi ne bodo potekali na območju naravne vrednote ampak ob njej. Odstranjevanje lesne vegetacije ni načrtovano. Glede na značilnosti nameravanega posega (namakanje kmetijskih površin s podtalno vodo) se pomembnih negativnih vplivov na naravno vrednoto ne pričakuje. ZRSVN je v zgoraj navedenem mnenju ocenilo, da kljub neposredni bližini postavitve in obratovanje namakalnega sistema ne bo negativno vplivala na lastnosti zaradi katerih je bila naravna vrednota opredeljena ter verjetno ne bo pomembno vplivala na ugodno stanje naravne vrednote.

Upoštevajoč vrsto nameravanega posega ter mnenje ZRSVN ministrstvo vpliv nameravanega posega na naravo in spremembo vegetacije ne ocenjuje kot pomemben.

Vpliv na kulturno dediščino

Vzhodni del območja sega v neposredno bližino enote registrirane kulturne dediščine Kupšinci – Gomila (EŠD 6778). Za nameravani poseg je bilo s strani Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, Območne enote Maribor (v nadaljevanju ZVKDS) pridobljeno kulturnovarstveno mnenje št. 35107/-0156/2023/3 z dne 8. 5. 2023. V mnenju je bilo ugotovljeno, da načrtovana ureditev namakalnega sistema ne bo fizično posegala v zemljišče, na katerem se nahaja kulturni spomenik. Iz mnenja prav tako izhaja, da je nameravani poseg skladen z varstvenim režimom, določenim s predpisi iz pristojnosti ZVKDS. Iz mnenja izhaja še, da če se na območju ali predmetu posega najde arheološka ostalina, morata nosilec nameravanega posega in odgovorni vodja del poskrbeti, da ta ostane nepoškodovana na mestu in položaju, kot je bila odkrita, o najdbi pa je potrebno obvestiti ZVKDS. Na podlagi navedenega ter upoštevajoč pridobljeno pozitivno mnenje ZVKDS ministrstvo ocenjuje, da nameravani poseg ne bo imel negativnih vplivov na kulturno dediščino.

Skupni učinek z drugimi obstoječimi oziroma dovoljenimi posegi

V neposredni bližini ni drugih namakalnih sistemov. Najbližje nameravanemu posegu je manjši namakalni sistem, ki se nahaja ca. 1,4 km severno. V podobni oddaljenosti je manjši namakalni sistem tudi severozahodno od lokacije. Glede na navedeno se verjetno pomembnih kumulativnih vplivov oziroma skupnih učinkov z drugimi obstoječimi oziroma dovoljenimi posegi ne pričakuje.

Odločitev

Na podlagi pregleda celotne dokumentacije upravne zadeve je ministrstvo ugotovilo, da je nameravani poseg sprejemljiv za okolje, ter da za nameravani poseg ni treba izvesti presoje vplivov na okolje in pridobiti okoljevarstvenega soglasja, v kolikor se bodo upoštevali v nadaljevanju navedeni ukrepi, predvideni za zmanjšanje ali preprečevanje pomembnih škodljivih vplivov na okolje, ki so tudi sestavni del vloge nosilca nameravanega posega.

Ukrepi za zmanjšanje ali preprečevanje morebitnih škodljivih vplivov na okolje

Varstvo tal in podzemnih voda

Dobra polovica območja se nahaja na vodovarstvenem območju, natančneje se območje uvršča v širši zaščitni (varstveni) pas s higiensko-tehničnim režimom zavarovanja (cona III. A). Kot določa 13. člen Odloka o zavarovanju vodnih virov Črnske meje, Krog in Fazanerija je v coni III. A omejeno namakanje, uporaba fitofarmaceutskih sredstev in drugih vodi škodljivih snovi, časovno in količinsko omejena uporaba gnojek in dušikovih mineralnih gnojil, odkopavanje tal in odvoz zemlje, odstranjevanje vegetacije ob potokih in gramoznicah ter gozdovih, skladiščenje gnoja in kompostiranje rastlinskih odpadkov na kmetijskih površinah. V Strokovni oceni možnih pomembnih vplivov na okolje so povzete ugotovitve hidrogeološkega poročila, ki je bilo izdelano za namen pridobitve vodnega dovoljenja za črpanje podzemne vode. Ugotovljeno je bilo, da se gladina podzemne vode na tem območju nahaja na globini ca. 3 m pod površjem. Med vrtanjem vrtin je bila ugotovljena geološka sestava plasti: 0,0 m – 0,2 m: humus; 0,2 m – 2,5 m: rjava peščena glina; 2,5 m – 6,5 m: siv meljasto peščen prod; 6,5 m – 7,5 m: siva meljasta glina. Območje se nahaja nad vodnim telesom SIVTPODV 4016 Murska kotlina. Kemijsko stanje vodnega telesa je bilo v vseh letih med 2015 in 2021 ocenjeno kot slabo. Razlog za to je onesnaženost z onesnaževali, značilnimi za kmetijsko dejavnost in industrijo (nitrati, pesticidi).

V času gradnje bi bile emisije onesnaževal v tla in podzemne vode možne le v primeru izrednega dogodka, kot npr. v primeru izlitja olja ali goriva iz gradbenih strojev ali tovornih vozil, vendar je ta možnost, ob upoštevanju zaščitnih ukrepov in ustrezni organizaciji gradbišča, praktično zanemarljiva. Upoštevat se morajo splošni ukrepi glede oskrbe gradbenih strojev z gorivom ali oljem na gradbišču. V času gradnje je treba predvideti vse potrebne varnostne ukrepe in tako organizacijo na gradbiščih, da bo preprečeno onesnaževanje voda, ki bi nastalo zaradi transporta, skladiščenja ali uporabe tekočih goriv ali drugih nevarnih snovi. Za preprečitev onesnaženja tal in podzemne vode za čas gradnje so v Strokovni oceni možnih pomembnih vplivov na okolje navedeni splošni varstveni ukrepi, ki jih je ministrstvo zaradi lege na vodovarstvenem območju določilo kot dodatne omilitvene ukrepe v točki I./1. izreka te odločbe. Ministrstvo ocenjuje, da bo pri normalnih pogojih gradnje, pri ustrezni organizaciji gradbišča in ob upoštevanju ukrepov, določenih v točki I./1. izreka te odločbe, vpliv gradnje nameravanega posega na emisije snovi v tla in vode manj pomemben.

V času obratovanja z namakalnim sistemom povezanih emisij v tla in podzemno vodo ni pričakovati. Odpadne vode v času obratovanja nameravanega posega ne bodo nastajale, saj gre za kmetijska zemljišča, kjer padavinske vode naravno ponikajo. So pa na obstoječih kmetijskih površinah možne emisije v tla in podzemne vode zaradi gnojenja in uporabe fitofarmaceutskih sredstev (proces, ki sicer poteka že v obstoječem stanju in z namakalnim sistemom neposredno ni povezan). Glede na določila Odloka o zavarovanju vodnih virov Črnske meje, Krog in Fazanerija je v conah III. A vodovarstvenih območij uporaba fitofarmaceutskih sredstev in drugih

vodi škodljivih snovi omejena. Ob smotrni uporabi gnojil in fitofarmaceutskih sredstev bo vpliv namakalnega sistema na vodo manj pomemben. Kot izhaja iz predložene dokumentacije, tla na predmetni lokaciji predstavljajo pretežno glina in zaglinjen prod, ki onemogočajo hitro pronicanje onesnaževal v podtalje. Uvedba namakalnega sistema prav tako lahko posredno pomeni izboljšanje stanja, saj se z namakanjem zagotavlja optimalna vlažnost tal, ki omogoča rastlinam dobro izrabo vseh hranil in s tem zmanjšuje izpiranje hranil v podtalje.

Ministrstvo je zaradi lokacije nameravanega posega na vodovarstvenem območju pridobilo mnenje DRSV, ki meni, da nameravani poseg, glede na predloženo dokumentacijo in na poznavanje okolja, verjetno ne bo pomembno vplival na vode, vodni režim in stanje voda.

Na osnovi navedenega, upoštevajoč pozitivno mnenje DRSV ter ob upoštevanju dodatnih ukrepov v času gradnje v točki I./1. izreka te odločbe ministrstvo ocenjuje vpliv nameravanega posega na tla in podzemne vode v času gradnje in obratovanja kot manj pomemben.

Veljavnost odločbe

V skladu s štirinajstim odstavkom 90. člena ZVO-2 odločba, izdana v predhodnem postopku preneha veljati, če nosilec nameravanega posega v petih letih od njene pravnomočnosti ne začne izvajati posega v okolje ali ne vloži vloge za izdajo integralnega gradbenega dovoljenja, če je to zahtevano po predpisih o graditvi objektov. Zato je ministrstvo odločilo, kot izhaja iz II. točke izreka te odločbe.

Stroški

V skladu s petim odstavkom 213. člena v povezavi s 118. členom ZUP je bilo treba v izreku te odločbe odločiti tudi o stroških postopka. Glede na to, da v tem postopku stroški niso nastali, je bilo odločeno, kot izhaja iz III. točke izreka tega okoljevarstvenega soglasja.

Iz drugega odstavka 230. člena ZUP izhaja, da je zoper odločbo, ki jo izda na prvi stopnji ministrstvo, dovoljena pritožba samo takrat, kadar je to z zakonom določeno. Takšen zakon mora določiti tudi, kateri organ je pristojen za odločanje o pritožbi, sicer o pritožbi odloča vlada.

Ker ZVO-2 možnosti pritožbe zoper to odločbo ne določa, pritožba ni dovoljena, mogoče pa je začeti upravni spor.

Pouk o pravnem sredstvu:

Zoper to odločbo ni pritožbe, pač pa je dovoljen upravni spor z vložitvijo tožbe na Upravno sodišče Republike Slovenije v roku 30 dni od vročitve odločbe. Tožbo se vloži neposredno pri pristojnem sodišču ali pošlje po pošti.

Ta upravni akt je bil izdan kot fizična kopija dokumenta v elektronski obliki. V skladu z drugim odstavkom 65.b člena Uredbe o upravnem poslovanju (Uradni list RS, št. 9/18, 14/20, 167/20, 172/21, 68/22, 89/22, 135/22 in 77/23) vas seznanjamo, da lahko zahtevate, da se vam pošlje izvornik dokumenta na elektronski naslov ali potrdi skladnost kopije dokumenta z izvornikom. Uveljavljanje te zahteve ne vpliva na vaš pravni položaj oziroma tek roka, ki je začel teči z vročitvijo kopije.

Postopek vodila:

Klementina Zalokar
višja svetovalka

dr. Tanja Pucelj Vidović
Vodja sektorja za okoljske presoje

Vročiti:

- pooblaščenki: GIGA-R d.o.o., Hraše 19B, 1216 Smlednik (za: Panvita, Kmetijstvo in proizvodnja hrane d.o.o., Lendavska ulica 5, Rakičan, 9000 Murska Sobota) – osebno.

Poslati po osmem odstavku 90. člena ZVO-2 tudi:

- Inšpektorat Republike Slovenije za okolje in energijo, Inšpekcija za okolje in energijo, Dunajska cesta 56, 1000 Ljubljana - po elektronski pošti (gp.irsoe@gov.si);
- Mestna občina Murska Sobota, Kardoševa ulica 2, 9000 Murska Sobota – po elektronski pošti (mestna.obcina@murska-sobota.si);
- Občina Tišina, Tišina 4, 9251 Tišina – po elektronski pošti (obcina@tisina.si);
- Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Območna enota Maribor, Pobreška cesta 20, 2000 Maribor – po elektronski pošti (zrsvn.oemb@zrsvn.si);
- Direkcija Republike Slovenije za vode, Sektor območja Mure, Slovenska ulica 2, 9000 Murska Sobota – po elektronski pošti (gp.drsv-ms@gov.si).